

Незалежні в Незалежній під владою від олігархів і під час війни (Зустрічаючи дату нашого газетного 20-ліття)

3 липня 2006 року — це і є дата реєстрації нашої першої газети. З того часу збігло майже двадцять років. Причому тринадцятий рік поспіль з них — в умовах війни, яка руйнує і вбиває. Тому з кожним роком — все важче й важче на душах від горя, що його ворог приносить у наші до того мирні оселі.

Досить тривала діяльність однією за одною двох незалежних україномовних газет («Промінь Просвіти» і «Промінь Просвіти Є»), які представляли громадські організації і організували при цьому свою роботу на громадських засадах у промислово розвинутому районному центрі за часів правління олігархату та ще й в умовах потужного впливу російської мови, а потім ще й під час війни — явище, можна сказати, майже виняткове. А коли врахувати, наприклад, те, що протягом першого року роботи половина складу редакційної колегії (трьох, враховуючи редактора газети) були безробітними, то це взагалі виглядає як якість диво дивне. Але ж воно таки сталося!.. Хоча тоді, ще на самому початку, в місті прогнозували існування просвітницької газети за тих умов (мирних, без війни) щонайбільше протягом кількох місяців, тобто — лише до кінця 2006-го року.

Та таке диво сталося в першу чергу завдяки гігантській організуючій і об'єднуючій силі нашого великого лідера: Миколи Івановича КОРОБКА. А він керував у місті просвітницькою організацією з 2000-го року, свого часу очолював Всеукраїнську екологічну асоціацію «Зелений світ», був народним депутатом України у Верховній Раді її першого скликання, керівником Ревізійної комісії Українського Гельсінської спілки з прав людини, а в 2010-му ще й ініціював створення громадської організації «Криворізьке міське правозахисне товариство», незмінним керівником якої був до кінця своїх днів: до 30 березня 2021-го року. Про це, зокрема, можна почитати у січневому випуску газети за 2022-й рік за посиланням: <https://www.kmpzt.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8C-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%84-%E2%84%961172118%D1%81%D1%96%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8C-2022%D1%80..pdf>

Щодо газет, то і назва «Промінь Просвіти», і основні напрямки діяльності — це теж з ініціативи Миколи Івановича: і захист природи, і захист прав людини, і осмислення всього, що відбувається, також і в літературних творах із метою нашої участі в розвитку культури України; і осмислення проблем сьогодення на діяльній основі, використовуючи для цього документальне кіно (адже саме з його ініціативи ми першими в області стали партнерами фестивалю «Docudays UA»); і дуже активна діяльність в українсько-польському Партнерстві в Кривому Розі «Відродження річки Саксагань» (причому Микола КОРОБКО був головою його Секретаріату)...

Матеріали, присвячені нашим двом незалежним газетам в умовах НЕЗАЛЕЖНОЇ України з нагоди газетного двадцятиліття, розділені на чотири частини, кожна з яких має свою, окрему, назву:

«...1. В УМОВАХ ОЛІГАРХАТУ І «РЕГІОНАЛЬНОЇ» МОВИ», «2. КОЛИ РОЗПОЧАЛАСЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА...», «3. У ЦЕНТРИ УВАГИ — УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА» і «4. КОЛИ УКРАЇНА ЗАХИЩАЄ ЩОНАЙМЕНШЕ ВСЮ ЄВРОПУ...». Послідовно вони розміщені на 3-6 сторінках цього, червеневого, випуску.

Ось, наприклад, — щодо діяльності газети в перші роки: «...А з 2007-го почали виходити матеріали (у вигляді то рубрики, то сторінки під назвою «Фестиваль правди») — про нашу роботу в якості партнера Docudays UA. Найпопулярнішими серед інших рубрик (особливо в перші роки виходу газети) стали такі: «Запит-відповідь», «Слуга мертвого слова», «Слово з-за рогу». «Читач-газета-спілкування».

У час війни вірність Конституції починається із захисту України — Білецький

Командир Третього армійського корпусу бригадний генерал Андрій Білецький з нагоди 30-ї річниці прийняття Конституції України звернувся до громадян, наголосивши на важливості виконання головного конституційного обов'язку — захисту держави.

У своєму зверненні він зазначив, що Конституція є не лише юридичним документом, а й суспільним договором, який сьогодні потребує реального захисту на полі бою.

За словами Білецького, 30 років тому Україна закріпила своє суверенне право жити за власними законами, а нині українці мають виконати найважливіший із них — захистити державу та право бути вільними людьми.

«Українська Конституція містить у собі 44 права і всього чотири обов'язки громадян. Перший із них — захист Вітчизни», — наголосив командир корпусу.

Він підкреслив, що європейська традиція, яка бере свій початок ще з часів античних Афін та Риму, завжди пов'язувала права громадян із їхнім обов'язком

захистити власну країну. На його переконання, саме існування держави є гарантією реалізації всіх конституційних прав і свобод.

Білецький зауважив, що в умовах повномасштабної війни ця норма набуває особливого значення, адже у разі поразки Україна може втратити не лише територію, а й можливість забезпечувати своїм громадянам базові права — на освіту, працю, безпечно довілля та національну ідентичність.

«Сьогодні всього один обов'язок захищає 44 права. Без нього всі права перетворюються на звичайні слова на папері», — зазначив він.

На завершення командир Третього армійського корпусу привітав українців із Днем Конституції та закликав пам'ятати, що захист держави залишається основою збереження свободи та незалежності країни.

«АПОСТРОФ», Нона ТКАЧ, редакторка стрічки новин

<https://apostrophe.ua/politics/u-chas-vijni-virnist-konstitutsiji-pochinajetsja-iz-zakhistu-ukrajini-biletskij.html>

Ворожі КАБи та власна балістика. Флеш назвав основні технологічні проблеми України на полі бою

Сергій (Флеш) Бескестнов озвучив проблеми з технологічними рішеннями, вирішивши, як можна змінити ситуацію на фронті. Серед основних технологічних проблем України на фронті — відсутність серійного та масового рішення проти КАБів. На цьому наголосив радник міністра оборони та фахівець із радіотехнологій Сергій (Флеш) Бескестнов.

Чому це важливо. Україна вже застосовує на полі бою низку сучасних технологій, тестують багато інших новинок. Але в нинішніх умовах швидко та масово закупити їх для фронту практично неможливо. «Я абсолютно тверезо дивлюся на речі і бачу, що, окрім позитивних новин щодо війни з РФ, є ще й величезна кількість технологічних проблем», — зазначив Флеш.

Окрім проблем протидії КАБам він також звернув увагу на повільне просування України у розробці засобів радіоелектронної боротьби проти Mesh-модемів. Їх ворог активно застосовує для розвідки та онлайн-ударів своїми безпілотниками. «Величезна проблема з атаками дронів на прифронтові зони. І страждають не тільки села, а й Херсон, Харків, Запоріжжя, Суми. Потрібні системи оповіщення та системні дії щодо боротьби з дронами», — зазначив Флеш.

За його словами, варто було б також мати більше тактичних радіолокаційних станцій, без яких не працюють перехоплювачі. На думку Флеша, радикально змінила б хід війни власна балістика, якої Україна поки не має. Окрім того, відсутні масові й серійні

рішення щодо РЕБ на відеоканали дронів. «Ворог випереджає нас тут як у розробках, так і в досвіді застосування. Саме така РЕБ допомогла б нам захищати прифронтові зони від дронів», — вважає фахівець.

Він також наголосив на потребі перевірених рішень для захисту українських middle strike і бомберів від зенітних дронів ворога. Без них невдовзі працювати стане дуже важко. Іншими проблемами Флеш назвав відсутність системного технологічного підходу до пошуку та знищення тактичних РЛС противника. За його словами, потрібні також розробки та рішення у сфері альтернативної навігації дипстрайків. Флеш підкреслив, що це ті проблеми, які він може озвучити публічно, й Україна працює над їх вирішенням. Наприкінці травня Флеш повідомив, що Росія розвиває проект супутникового інтернету, щоб замінити американську систему Starlink. На орбіту вже виведені 16 супутників, але ознак їхнього військового використання поки не зафіксовано.

У середині червня у Міноборони заявили, що Росія не зможе швидко впровадити альтернативу Starlink, але Україні потрібно відстежувати технологічні кроки ворога.

Сергій МАЛАМУРА,
редактор новин, 29 червня 2026 року
<https://news.liga.net/ua/war/news/vorozhikaby-ta-vlasna-balistyka-flesh-nazvav-osnovni-tekhnologichni-problemy-ukrainy-na-poli-boiu>

Фон дер Ляєн у Гданську оголосила про виділення першого траншу з кредиту на 90 млрд євро для України та коштів на дрони

Глава Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн 25 червня повідомила про виділення Україні першого траншу макрофінансової допомоги на суму 3,2 млрд євро з кредиту на 90 млрд євро та анонсувала виділення коштів на виробництво дронів.

Про це вона сказала під час відкриття Конференції з питань відновлення України у Гданську, передає «Європейська правда».

За словами глави ЄК, від початку повномасштабного вторгнення ЄС і держави-члени надали Україні близько 200 млрд євро допомоги.

«Сьогодні ми переказуємо перший транш цього

кредиту (на 90 млрд євро. — ред.), це 3,2 млрд євро макрофінансової допомоги. Я рада оголосити про це виділення коштів сьогодні», — сказала фон дер Ляєн.

Також вона повідомила, що у найближчі дні ЄС почне переказувати Україні кошти із пакета на 6 млрд євро, що спрямовані на виробництво дронів.

«Це насправді солідарність у дії», — констатувала фон дер Ляєн.

«НОВИНАРНЯ», 25 червня 2026 року
<https://novynarnia.com/2026/06/25/fon-der-lyayen-u-gdansku-ogolosila-pro-vydilennya-pershogo-transhu-z-kredytu-na-90-mlrd-yevro-dlya-ukrayiny-ta-koshtiv-na-drony/>

ЛІТО – переможне, українське: Основний закон, Декларація про державний суверенітет... Далі – буде?..

Якщо фюрер паразитарної імперії після невдачі щодо захоплення нашої столиці «за три дні» уже протягом кількох років планував нас взимку заморозити, то Україна всі ті спроби успішно долала, а влітку – розквітала. Бо можна сказати, що в основних моментах розвитку Незалежної України літо виступає порою перемог. І це

ж справді так. Бо, наприклад, і нині діюча Конституція України (Основний закон), і основні положення, що їй протягом шести років передували (Декларація про державний суверенітет України) були прийнятими саме влітку. А цього літа на фронті воєнних дій відчувається, що ворог все більше й більше втрачає ініціативу. До того ж,

Володимир ЗЕЛЕНСЬКИЙ нещодавно заявив про 40-денну операцію СБУ, яка спрямована на те, аби істотно вплинути на Росію щодо закінчення цієї війни. То значить є можливість продовжити традиційно переможну літню статистику в основних моментах, чи не так? Про це – в знайдених нами матеріалах на сторінці.

«40-денна операція впливу на РФ». СБУ заявила про ураження двох російських суден і засобів ППО

Служба безпеки України заявляє, що бійці спецпідрозділу «Альфа» уразили два російські судна військового забезпечення і засоби ППО в Керчі в окупованому Криму, «виконуючи поставлені президентом України Володимиром Зеленським завдання у межах 40-денної операції впливу на РФ». «Воїни «Альфи» СБУ завдали успішних ударів по суднах військового забезпечення, що перебували на території суднобудівного заводу «Затока» в тимчасово окупованій Керчі. Також були уражені засоби протиповітряної оборони російських військ у районі Керченської протоки», – йдеться в повідомленні. «Під час спецоперації безпілотники СБУ вдарили по кабельних кораблях проекту 15310 «Волга» і «Вятка», а також по вантажопасажирському порому «Петропавловск», готовність якого становила 96%. Унаслідок удару, на них виникла масштабна пожежа», – додали в СБУ.

За повідомленням, «Волга» і «Вятка» будувалися для Міноборони Росії, їхнє призначення – розгортання системи гідроакустичного спостереження «Гармонія» для підводної військової розвідки. Крім того, як кажуть у СБУ, ці судна можуть встановлювати неконтактні міни для ураження кораблів, підводних трубопроводів, кабелів й інших об'єктів критичної інфраструктури. Вартість кожного з цих суден становить сотні мільйонів доларів.

У СБУ також повідомили, що їхні безпілотники уразили озброєння й радіолокаційну станцію зі складу російського зенітного ракетного комплексу С-400, який прикривав район Керченської протоки. «Знищення засобів ППО відкриває шлях для нових високоточних ударів, а виведення з ладу кораблів і портової інфраструктури підіриває спроможності окупантів забезпечувати своє угруповання», – наголосили у спецслужбі.

Напередодні президент України Володимир Зеленський заявив, що схвалив 40-денну операцію СБУ,

спрямовану на вплив на Росію, щоб спонукати її до закінчення війни. «Важливо, що СБУ вже кілька місяців поспіль демонструє найбільш високі показники захисту позицій України на фронті завдяки застосуванню дронів різних типів», – написав він. За словами Зеленського, ЦСО «Альфа» є лідером за результатами уражень особового складу й техніки сил РФ.

Україна посилює атаки на російську енергетичну інфраструктуру. У травні під атаками опинилися 16 НПЗ, включаючи вісім із десяти найбільших підприємств галузі. Українські удари вивели з ладу значну частину російських нафтопереробних потужностей, що спричинило дефіцит нафтопродуктів, зростання цін на паливо та довгі черги на заправках у багатьох регіонах. Згідно з підрахунками Радіо Свобода, станом на 24 червня щонайменше 55 із 83 федеральних суб'єктів Росії – республік, країв, областей і міст федерального значення – повідомили або про обов'язкові державні обмеження на продаж бензину й дизельного пального, або про обмеження, запроваджені приватними операторами автозаправних станцій. Українські військові також у червні активізували удари по окупованому Криму і трасах, що ведуть до нього. Ціллю цього називають логістичну ізоляцію півострова, насамперед розташованого там російського угруповання військ.

За даними української розвідки, на тлі українських атак у Росії відбувається переміщення систем ППО з російських регіонів у Москву та до Керченського мосту. Аналітики американського Інституту вивчення війни (ISW) у своєму нещодавньому звіті також зауважують, що ударні операції України змусили Росію ухвалювати «складні рішення» щодо розподілу своїх обмежених ресурсів протиповітряної оборони.

«Радіо Свобода», 26 червня 2026 року (У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-sbu-udar-sudna-rt/33789367.html>)

Україна запускає платформу TrophyLab, щоб відкрити доступ до технологій російської зброї

Міністр оборони України Михайло Федоров оголосив про запуск платформи TrophyLab для забезпечення відкритого доступу до технологій російської зброї для партнерів з усього світу. Міністр пояснив, що від початку повномасштабної війни українські військові, наукові установи та дослідницькі центри досліджують захоплену техніку. Вони аналізують компоненти, технологічні рішення та слабкі місця, щоб швидше створювати ефективні контрзаходи.

За словами Михайла Федорова, тепер ці знання відкриваються для тих, хто працює над посиленням оборони. «Міністерство оборони запускає платформу TrophyLab – простір, який надає перевіреним користувачам доступ до інформації про сучасну російську зброю. Україна надасть доступ до російських технологій для наших партнерів. Компанії, дослідницькі центри та уряди країн вільного світу зможуть детально вивчати російські ракети та інші зразки озброєння», – підкреслив очільник МОУ.

Платформа відкриває доступ до результатів досліджень трофейної техніки для:

- українських виробників оборонних технологій;
- військових підрозділів;
- наукових установ;
- міжнародних партнерів, які допомагають Україні.

Міністр оборони повідомив, що користувачі отримують доступ до технічної документації, результатів досліджень та аналітики щодо сучасної російської зброї. Крім того, платформа дає змогу подати запит на фізичне дослідження трофейних зразків. «Передбачено кілька форматів роботи зі зразками: від дослідження без пошкодження до випробувань, що передбачають повне розбирання або знищення виробу. Це дає змогу інженерам тестувати власні рішення на реальній техніці противника та значно скорочувати цикл створення технологій протидії», – акцентував він.

Свєнія ГУБІНА, випускова редакторка новин «Оборонки», 19 червня 2026 року (У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: [HTTPS://OBORONKA.MEZHA.UA/UKRAJINA-ZAPUSKAYE-PLATFORMU-TROPHYLAB-FEDOROV-312465/](https://OBORONKA.MEZHA.UA/UKRAJINA-ZAPUSKAYE-PLATFORMU-TROPHYLAB-FEDOROV-312465/))

Чи настав перелом у війні на користь України

Вперше з 2023 року західні політики, аналітики і ЗМІ кажуть про «переломний момент» війни в Україні. І дійсно, виглядає так, що цього річ ЗСУ вдалося суттєво загальмувати противника на полі бою, посилити кількість і якість ударів по його логістиці і тилах. Київ вже публічно каже про «перехоплення стратегічної ініціативи». Але чи достатньо цього, щоб казати про «перелом»?

«Я думаю, що ситуація дійсно змінюється. На полі бою Росія втратила ініціативу на деяких напрямках», – заявив президент України Володимир Зеленський 16 червня. За його словами, РФ цього річ пробувала наступати на 12 напрямках, але безуспішно. Станом на зараз росіяни зосередились лише на 2-3 пріоритетних напрямках і просуваються там дуже повільно і з великими втратами, додав президент. Водночас, за його словами, українська армія перехопила ініціативу на деяких ділянках фронту і вже «досягла там успіху».

Головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський дещо обережніший в оцінках. За його словами, українські Збройні сили лише «мають перехоплювати стратегічну ініціативу», тобто, вочевидь, маєється на увазі, що це буде найближчим часом.

Міністр оборони Михайло Федоров називає поточний стан справ «вікном можливостей» для України, яке буде «відкритим» мінімум найближчі пів року. І Київ, за його словами, має зробити все, щоб використати цей шанс.

Російська влада заперечує втрату ініціативи на полі бою. Президент Володимир Путін стверджує, що армія РФ «наступає на усіх напрямках». Його пресекретар Дмитро Пєсков заявив, що ситуація на фронті «скоро стане катастрофічною», але не для РФ, а для України.

Як воно є насправді?

ГАЛЬМУВАННЯ НАСТУПУ

Щоб спочатку відкрити «вікно можливостей», як заявляє офіційний Київ,

необхідно було проробити велику роботу. Україні треба було придумати, як нейтралізувати значну перевагу росіян на лінії зіткнення, в ближньому і дальньому тилу, а також в повітрі і на землі. Що стосується війни в повітрі, то РФ досі має перевагу в засобах повітряного нападу, мова передусім про керовані авіабомби, але навесні цього року Україні вдалося вперше вийти вперед за кількістю запущених далекобійних дронів. Відключення Старлінку різко знизило ефективність ударів російської БПЛА середньої дальності в ближньому тилу, а також позбавило РФ зручного засобу для комунікації у військах. На морі РФ з 2022 року і так не мала стратегічної ініціативи, майже втративши боездатність флоту. В поточній ситуації Чорне море фактично залишається «нічийним», оскільки обидві сторони проводять там операції обмеженого характеру. Що стосується ініціативи «на землі», то Кремль захопив її з жовтня 2023 року, коли зміг відбити український контрнаступ на Півдні і почати свій, атакувавши виснажені на той час Сили оборони відразу на кількох напрямках.

ВІЙНА В ТИЛУ

Бойові дії дедалі більше поширюються на тилову зону. З появою у ЗСУ безлічі недорогих, але високотехнологічних дронів middle strike, здатних завдати ударів на оперативну глибину, ситуація для російської армії на окупованих українських територіях суттєво змінилася на гірший бік, а подекуди стала вкрай тривожною. Особливо

це помітно в Криму, якому, як пишуть російські воєнблогери, за паливною кризою загрожує повна блокада. Підрозділи Сил оборони України в цілодобовому режимі атакують російський транспорт як на півострові, так і на дорогах, що ведуть у його напрямку. Насамперед це стосується траси А-280 (російська влада називає цей маршрут «Новоросія») з Таганрога через Маріуполь, Бердянськ та Мелітополь на кримські перешийки, а також траси А-291 (так звана траса «Таврида») від Кримського мосту через Керч і далі на Сімферополь та Севастополь.

ЧИМ КРИМ ВАЖЛИВИЙ ДЛЯ РОСІЇ У ВІЙСЬКОВОМУ ПЛАНІ?

На початку повномасштабного російського вторгнення в Україну Крим став головним логістичним центром постачання всього південного угруповання російських військ, які наступали на Херсонську, Миколаївську, Запорізьку та Донецьку області. Через нього йшли поставання техніки, озброєння та боеприпасів, палива, перевезення особового складу. Однак у ході бойових дій він поступово втрачав цю роль. Але для повноцінного постачання півострова з населенням майже 2,5 млн осіб (не рахуючи тисяч туристів) потрібні величезні матеріальні ресурси, а для оборони з повітря – системи ППО, які ЗСУ планомірно вибивають. До того ж, російська армія змушена тримати в Криму резерви для відбиття можливої десантної операції ЗСУ.

ПРОБЛЕМИ З ФРОНТОВОЮ ЛОГІСТИКОЮ

Взяття ЗСУ під вогневий контроль рокадних доріг у російському тилу загрожує порушити постачання російських військ на передовій. Українські безпілотники проникають глибоко на підконтрольну

російській армії територію, атакуючи військову техніку та бензовози. Це відбувається не лише на трасі А-280, а й на багатьох інших напрямках як на сході, так і на півночі. Із гострим дефіцитом бензину зіткнулися Донецьк та інші окуповані райони області. На його нестачу скаржаться і військові, які займаються постачанням передових частин. Зрозуміло, що без палива воювати неможливо, а фронт його дуже багато споживає. Паливо необхідно не тільки для техніки, що рухається, але і для тих же електрогенераторів, без яких не буде ні зв'язку, ні управління, ні елементарної можливості зарядити батареї дронів.

Від того, чи зможуть росіяни впоратися з паливною кризою, залежить ситуація на фронті у найближчі місяці. Поки що вони використовують запаси зі сховищ та доставляють паливо до передової невеликими партіями у цивільних чи замаскованих під цивільні автомобілі. Певну загрозу несе також вибивання ЗСУ не лише паливної, а й усієї військової інфраструктури на глибину до 100 км і більше. З кожним результативним ударом Росії стає все важче поповнювати втрати і особливо РЛС, систем ППО, наземних станцій управління БПЛА та кваліфікованого особового складу. Але успішні удари по оперативних тилах – це ще не перелом під час війни, а лише можливість знизити темпи просування противника і створити передумови до проведення своєї наступальної операції. До того ж не варто забувати, що Росія теж б'є по українських тилах і намагається нарощувати атаки вглиб території, у тому числі із застосуванням балістичних і крилатих ракет. Вона також намагається перерізати логістику на фронті, збільшує кількість ударів по залізничній інфраструктурі, причому зараз під обстріл все частіше потрапляють центральні та навіть західні області.

Ілля АБІШЕВ, Олег ЧЕРНИШ, BBC-NEWS-УКРАЇНА, 20 червня 2026 року (У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c2lyk28lqey0>)

Незалежні в Незалежній під владою від олігархів і під час війни (Зустрічаючи наше газетне 20-ліття)

1. В УМОВАХ ОЛІГАРХАТУ І «РЕГІОНАЛЬНОЇ» МОВИ

Коли в серпні 2006-го року вийшло з друку перше число україномовної незалежної газети «Промінь Просвіти», уряд в Україні очолював ставленик олігархату Віктор ЯНУКОВИЧ, який у 2010-му став президентом. На той час на Дніпропетровщині в газетах владарювала російська мова, яка з 2012-го року у вигляді так званої «регіональ-

ної» (вже відповідно до прийнятого закону) активно впроваджувалася в життя. Та крім цього, ще з травня 2008-го почалась рейдерська атака проти Криворізького міського об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА з боку деяких місцевих сил від партії демократичного спрямування.

В газеті ж лише протягом 2006-го

року вийшло кілька тематичних сторінок, які стали для неї постійними. Це: «Літературна сторінка «СВІТЛА КРИНИЦЯ», «Сторінка сатири і гумору «Колучий перелаз», «За рідне українське слово». І якщо остання з названих вийшла протягом того року лише раз, то сатири і гумору – три рази, а літературна – п'ять. А з 2007-го почали ви-

ходити матеріали (у вигляді то рубрики, то сторінки під назвою «Фестиваль правди») – про нашу роботу в якості партнерів DocuDays UA. Найпопулярнішими серед інших рубрик (особливо в перші роки виходу газети) стали такі: «Запит-відповідь», «Слуга мертвого слова», «Слово з-за рогу». «Читач-газета-спілкування».

Українська проща до Соловецької голгофи

З 1 по 11 серпня 2007 року в черговий раз українська делегація взяла участь у конференції та заходах, приурочених до річниці початку Великого терору 1937 року. З нагоди 70-річчя цієї сумної події маршрут походу проліг через Медвежогірськ-Соловки-Сандармох (російська Федерація). Вперше пам'ять полеглих була вшанована 27 жовтня 1997 року. Тоді в Сандармох іздили Лариса КРУШЕЛЬНИЦЬКА, Іван ДРАЧ, кобзар Микола ЛИТВИН, священник Павло БОЖНЯК. Всі наступні щорічні поїздки організовувалися переважно на громадських засадах. Відповідальність за проведення щорічного заходу взяв на себе Український інститут національної пам'яті.

У складі делегації з числа дослідників жертв сталінських репресій, колишніх в'язнів, представників громадськості та журналістів мені випала відповідальна місія своєю участю вшанувати пам'ять тих, які закінчили свій життєвий шлях на Соловках в умовах нещадного терору.

Микола КОРОБКО (у скороченому вигляді. Повністю матеріал цієї першої частини допису автора, можна прочитати в числі 16 (25) газети «Промінь Просвіти» за серпень 2007 року).

А, дивіться: хто кому козак, або Як кривого козака пошили в напівзрячого

Достеменно ніхто вже й не знає, коли перший козак зійшов на прадавній шлях, що проліг від Черкас на Крим. А цю, примітну серед безкрайнього степу, на шляху місцину біля злиття двох рік кожному подорожуючому аж ніяк не оминути. Та й гарна ж вона була, пропахла степовим буйнотрав'ям і свіжим подихом води! І примітна, бо, де ж зупинитися, як не біля води, як не сховатися від небезпекі нападу між двома річищами, Саксагані та Інгульця, що тут, любовно зливаючись, омивають захищений суходільний кут. І то не перший в степовому краї півострівний кут, символічно названий рогом. Ось там, на північ – Мишуриг Ріг, на південний схід – Таганів Ріг. А скільки їх менш відомих! Кожен народ має свої легенди, і ґрунтуються вони на національних духовних цінностях. Певно, й пізніша від часів заснування міста поява легенди про його засновника козака Рога надихалася тими ж мотивами. Отже, уславлений в боях запорозький козак Ріг, перенісши каліцтво ноги, переходить на осідле життя і буде оселяю поблизу злиття двох рік, започатковує нове поселення. І йдуть перекази про це з покоління в покоління. А ім'я йому в честь засновника – Кривий Ріг. Та настали нові часи, коли Запорозька Січ була піддана другому, цього разу, ідеологічному нашествю, а संबодольний козак ніяким боком не підходив до колгоспного двору. І треба було щось із ним робити. А вже, коли великий вождь народів проголосив здравницю на честь старшого брата – великого російського народу-переможця, для місцевих «дослідників» настала черга пошуку старшого брата і в доленосних подіях давнього Криворіжжя. Ось тоді в криворізьку міфологію і прибув з далекого Уралу уральський козак Рог, який у тамтешніх боях утратив одне око. І хоч жоден запорожець, жоден питомий українець у ті часи людину з вибитим оком назвати кривим не здогадався б, така подія сталася. У пізніші часи про подібні способи з'ясування істини говорили: «Сказав старшина «люмін», значить – «люмін». Отже, сказано зверху – «кривий», значить, кривий. Уже країна вернула собі незалежність, уже час і мову батьківську повернути собі, як належить, а нам доводять, що сліпий – це кривий! Не вірите? Завітайте на головну площу міста і переконайтеся, що скульптурний козак на ім'я Ріг все-таки на одне око сліпий

Микола КОРОБКО (у скороченому вигляді. Повністю – в газеті «Промінь Просвіти» за грудень 2013 року)

ФЕСТИВАЛЬ ПРАВДИ Перегляд кінофільмів – це як свято

Долаючи неабиякі технічні труднощі. 18 листопада демонстраційна група «Просвіти» виїхала в Тернівський район. О 13.00 в актовому залі Тернівської філії Криворізького державного технічного університету відбулась демонстрація фільму «Любїть мене, будь ласка». З аналізом подій і процесів, актуалізованих у фільмі, виступив підполковник міліції Володимир ЗБИШКО. Студенти заповнили анкети, в яких поділились враженнями від фільму.

Завершився фестиваль 21 листопада ранковою демонстрацією фільму «Любїть мене, будь ласка» студентам та офіцерам танкової бригади, що на мікрорайоні «Макулан», яку організатори днів до-

кументального кіно в Кривому Розі визнали найбільш актуальною. Зал, у якому зібрались понад двісті військовослужбовців, живо реагував на події фільму.

Після перегляду фільмів студенти й курсанти заповнили сотні анкет, які нині аналізуються. І результати цього аналізу ми збираємося опублікувати в найближчих числах «Променя Просвіти».

В організації фестивалю взяли участь голова Криворізького міського об'єднання «Просвіта» Микола КОРОБКО і просвітяни Володимир ЗБИШКО, Петро ЛИСЕНКО, Володимир НАЛУЖНИЙ, Олена МАКОВИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Роман СОБЧАК, Олександр ДОРОХОВ, Вадим БОРИСЕНКО, Славій КАРПЕНКО.

Олександр ЧИЖИКОВ, координатор проведення фестивалю в місті Кривому Розі (у скороченому вигляді. Повністю – в числі 22 (103) газети «Промінь Просвіти» за листопад 2010 року).

10 грудня – Міжнародний день прав людини УТВОРЕНО ОРГАНІЗАЦІЮ

В ОСТАННЄ десятиріччя в житті криворізької «Просвіти» правозахисна діяльність, поряд з іншими напрямками, стала повсякденною турботою. Зросли рівень правосвідомості її членів та обсяг надаваних консультативних громадських послуг. З 2004-го року просвітянське об'єднання є членом Української Гельсінської спілки з прав людини. Набутий за минулий період досвід правозахисної діяльності та зростаюча кількість звернень громадян про надання практичної правової допомоги послужили стимулом для створення нової громадської організації, діяльність якої цілковито зосередиться на правозахисній проблематиці. Цими днями згадані наміри стали дійсністю: 5 листопада зареєстровано і стало діяти Криворізьке міське правозахисне товариство.

З того часу сталися відчутні зміни в суспільстві і в цілому зросло напруження. Все це було враховано під час проведення першого засідання активістів нової організації, де ними було розглянуто цілу низку важливих організаційних питань.

На світліні: активісти нової організації. Фото Петра ЛИСЕНКА Газета «Промінь Просвіти», число 23 за листопад 2010-го року.

Так знов буде: «І повіє огонь новий з Холодного Яру»

Саме туди, в Холодний Яр, прямували українці 16 квітня з усіх боків України, неньки з метою вшанування пам'яті її полеглих героїв. Автор цих рядків діставався з Кривого Рогу разом із козаками Інгульської паланки низового Запорозького війська. Виїхавши зранку, ми вчасно прибули в село Розумівку Олександрійського району Кіровоградської області, де на могилі загиблих отаманів - Чорних Воронів відбулося вшанування борців за незалежність

інших заходів, які відбувалися протягом двох днів, виступив історичний клуб «Холодний Яр» (він проводив їх уже 17-й рік поспіль), а співорганізаторами - «Вільне козацтво Холодного Яру», партія «Наша Україна», громадська організація «Холодноярська ініціатива», Народний рух України, Всеукраїнське об'єднання «Свобода» та Конгрес українських націоналістів.

Відкрив урочисте вшанування президент історичного клубу український письменник Роман КОВАЛЬ.

Василь ШКЛЯР, автор уже знаменитого на всю Україну художнього твору, який виступав слідом за Романом КОВАЛЕМ, говорив коротко й стримано. Письменник розповів, що у пошуках прототипу для головного героя роману він спочатку звернув увагу на Миколу СКЛЯРА. Але цей отаман «не став прототипом тільки з тієї причини, що цей лицар лісу загинув у 1920-му році», а Василя ШКЛЯРА «цікавив найтяжчий період боротьби, бо 1919-1920 роки – це ще була велика надія на перемогу, тоді йшла широка партизанська боротьба, а з 1921-го це вже був отаман Іван Якович ЧОРНОУСОВ», тож саме він, Іван ЧОРНОУСОВ, і став прототипом отамана Чорного Ворона, образ якого виписано в романі.

Але найбільше, мабуть, готувалися організатори до того, аби продемонструвати учасникам заходів реконструкцію одного уривку з роману Василя ШКЛЯРА «Чорний Ворон», під час поєдинку холодноярців зі знахабнілими ворогами.

Та для того, щоб усе це побачити, довелось більшості учасникам пішим ходом з прапорами й корогвами здолати відстань довжиною приблизно в шість кілометрів. Та й не просто було йти, бо час від часу вільному рухові перешкоджали численні автомобілі, які утворювали «пробки», і такої кількості легкових машин та автобусів досі тут ніхто не бачив. А тому час від часу криворізьким козакам (як і представникам інших міст України, що брали участь у заходах) доводилося зупинятися, затримуватися, проходити-протискуватися між автівками.

Тепер, коли ті два дні минули й стали частинкою історії молодого незалежного України, постійно звертаєшся до них у своїх спогадах, а ще – звертаєшся до сторінок сьгодні вже знаменитого роману «Чорний Ворон». І мій дух підносять, зокрема, ось ці рядки з книги: «Ворон розгорнув полотнину. На ній було вигаптовано срібною заповочкою герб-тризуб у терновому вінку. І головний холодноярський девіз – «Воля України або смерть». Із другого боку полотнища над тризубом у вінку яскравіло Тарасове пророцтво. Як заклик: «І повіє новий огонь з Холодного Яру». Так, це був бойовий прапор полку гайдамаків Холодного Яру». Підносять мій дух ці рядки, бо віриться: настане той день, коли це пророцтво Тараса ШЕВЧЕНКА здійсниться остаточно. – І тоді правитимуть Україною не агресивні фарисеї, як це відбувається сьогодні, а діяльні й патріотично налаштовані українці: творці й біійці, невідкупні оборонці Української Соборної Самостійної Держави.

Сергій ЗІНЧЕНКО (у скороченому вигляді. Повністю – в числі 8-му газети «Промінь Просвіти» за квітень 2011 року)

На світліні: виступає Василь ШКЛЯР Фото автора

Україні. Там поховані кілька козаків, які носили це псевдо: Чорний Ворон. Це Микола СКЛЯР із Жовтих Вод, Платон ЧЕРНЕНКО із Криворіжжя, Віктор ЧЕКІРДА з Поділля, ПЕТРЕНКО (ім'я – невідоме) з Радомішльського повіту, Іван ЧОРНОГУЗЬКО з Пліщаного Броду, Іван ЧОРНОУСОВ зі Шполянщини і козак БІЛОУС із Новоукраїнки. Організатором цього та всіх

Незалежні в Незалежній під владою від олігархів і під час війни (Зустрічаючи наше газетне 20-ліття)

2. КОЛИ РОЗПОЧАЛАСЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА

Нині поступово минає вже тринадцятий рік російсько-української війни, яка розпочалася в 2014-му із захоплення ворогом Криму та частини Донбасу. Однак ще перед її початком напруження на інформаційному фронті все зростало, враховуючи ті умови, в яких працювала наша організація. Та з дня у день ми намагалися (кожен – на своєму напрямку роботи) діяти послідовно і спиратись на українські пріоритети. Наприклад,

сам наш керівник, Микола КОРОБКО, у 2015-му (вже в свої 78-років) разом з кількома іншими активістами товариства деякий час виконували завдання на одному з оборонних заводів. А полковник Петро ЛИСЕНКО пішов на фронт і воював з ворогом на передовій, потім працював у Києві в штабі ЗСУ, а повернувшись до Кривоного Рогу, згодом (з вересня 2025 року) почав готувати молоду зміну в ранзі заступника начальника Криворізь-

кого ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою.

В березні 2017-го року, одразу після вимушеного припинення виходу газети «Промінь Просвіти», почала виходити наша нова газета: «Промінь Просвіти Є» (газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»). Уже в першому своєму числі (в матеріалі «Єднання в Європі») редакція недвозначно заявила: «Щодо змісту публікацій ми спираємося, в осно-

вному, на два документи, які є підвалинами в процесі розбудови України як демократичної і правової держави. Це Конституція України і Загальна декларація прав людини. Права і свободи, там викладені, звичай і називаються європейськими цінностями. Головне ж наше завдання ми вбачаємо в тому, аби намагатися не тільки їх популяризувати серед українців, але ще й самим діяти відповідно до їх змісту».

ВІСТОЧКА З ПЕРЕДОВОЇ Історична довідка про 15-й окремих мотопіхотний батальйон «Суми»

І знову ми надаємо слово нашому кореспонденту з передової у неоголошеній війні Росії проти України, полковнику Петру ЛИСЕНКУ, заступнику командира по роботі з особовим складом 15-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади. У цьому числі він подає довідку про цей батальйон із нагоди 2-ї річниці з часу його створення.

23 квітня 2014 року в місті Суми, на підставі мобілізаційної директиви Генерального штабу Збройних Сил України розпочалося створення Сумського батальйону територіальної оборони. На період комплектування було призначено командування частини: командир частини – полковник Михайло МЕЛЬНИК, начальник штабу – підполковник Павло ГЕРАСИМІВ. В і с ь к о в і к о м і с а р і а т і в Сумській області наповнили батальйон особовим складом із числа патріотично налаштованих сумчан, але серед них було небагато тих, хто раніше проходив військову службу. При формуванні 15-ї БТерО одержав штатну зброю стрілецького підрозділу: пістолети, автомати та ручні кулемети. Влітку особовому складу були видані автоматичні та ручні гранатомети...

На той час батальйону не було надано броньованої техніки. Тривалий час тягнулася напружена ситуація, пов'язана з нестачею захисної амуніції. По завершенню комплектування розпочалися теоретичні та практичні заняття з правил чергування на блокпостах та охорони стратегічних об'єктів, а також — рукопашного бою; водії відпрацювали рух у складі колони; з особовим складом двічі було проведено навчальні стрільби зі стрілецької зброї на полігоні. До вирішення проблем із різних видів забезпечення долучилися як прості люди, так і організації, представники малого та середнього бізнесу, підприємці, органи місцевого самоврядування, державні структури. За рахунок мобілізованих та добровольців із числа членів добровольчого загону територіальної оборони при Сумському міському військовому комісаріаті у червні 2014 року в батальйоні вже нараховувалося 463 військовослужбовця. Тимчасово військове містечко для батальйону було обладнано у казармах 27-го полку реактивної артилерії (м.Суми). На той час командиром частини було призначено підполковника Павла ГЕРАСИМОВА, а начальником штабу – майора Юрія ГРЕЧУШНОГО. Планувалося, що батальйон буде нести службу на охороні важливих об'єктів, державних установ лише в межах Сумської області, на відстані більш ніж 500 км від кордону з Росією. Але 12 червня 2014 року на підставі наказу керівництва Антитерористичного Центру при Службі Безпеки України, військову частину було залучено до складу сил та засобів антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей. З того моменту і почався бойовий шлях частини. Батальйон почав виконувати бойові завдання зі збереження територіальної цілісності та суверенітету України в зоні проведення АТО.

Петро ЛИСЕНКО

(У скороченому вигляді. ПОВНІСТЮ – в газеті «Промінь Просвіти», число 8 (233) за квітень 2016 року)

ЗУСТРІЧ З ГЕРОЯМИ В ШКОЛІ

Четверо розвідників, які разом з іншими нашими бійцями воювали з ворогом на Сході України, прийшли до 28-ї загальноосвітньої криворізької школи, щоб зустрітися з дітьми і вчителями. Як повідомляла одна з організаторів зустрічі, активістка «Жіночої сотні» Дар'я ЧИГРИНА, «хлопці з нами самі зв'язалися. Вони запитали нас пошити підшоломки й попросили організувати зустріч із дітьми, бо це те чи не єдине, що там насправді їх підтримує. Через кілька днів після Нового року вони знову поїдуть на передову, і такі зустрічі їм дуже й дуже потрібні!» А учителька української мови і літератури Світлана КОРЖАНІВСЬКА додала: «Дівчата із «Жіночої сотні» повідомили, що наші розвідники знову відправляються в зону АТО. І от захопилося щось таке зробити для них, щоб якось привітати їх зі святами, поспілкуватися, щоб вони відчули, що ми їх тут підтримуємо. Тож після того, як виникла така ідея, я звернулася до школи, і її тут усі підтримали. І ми, незважаючи на те, що така погода сьогодні, зібralися експромтом. Діти різні номери показували. Відгукнулися й випускники, які тут училися: погодилися прийти і виступити тут для наших хлопців. І то найменше, що ми можемо зробити для них».

Троє з чотирьох розвідників, які того дня були учасниками зустрічі, назвали себе: Олександр МЕЛЬНИК, Володимир АЛЬОШКІН та Михайло ЄЛИСЄЄВ. А четвертий сказав, що його псевдо «ШВЕД» і що він воює в районі Пісків, за кілька кілометрів від Донецького аеропорту. Воює він там уже два місяці, тільки-но повернувся, а після свята – знову туди, разом з іншими хлопцями. Передає, що місцеві ставляться до бійців лояльно, добре знають уже, що таке Кривий Ріг і «Правий сектор», і навіть допомагають, але обстановка там все одно дуже й дуже напружена.

Приємно було спостерігати за хлопцями, віком від двадцяти трьох років до тридцяти семи, з якою любов'ю вони зустрічали виступи і зовсім маленьких виконавців віршів та пісень, і вже дорослих, які неодноразово перемігали на різних фестивалях. Вони їм залюбки аплодували, хоч самі, як справжні розвідники, були небагатослівними, але очі сяяли добротою і привітливостю.

Олена МАКОВІЙ,

(У скороченому вигляді. Повністю – в числі 1 (202) за січень 2015 року газети «Промінь Просвіти».)

Від редакції ЄДНАННЯ В ЄВРОПІ

ЦЕ ПЕРШЕ число нової газети («Промінь Просвіти Є»), шановні наші читачі, є фактом подальшого продовження розвитку інформаційно-просвітницької діяльності, розпочатої криворізькими просвітниками і правозахисниками в газеті «Промінь Просвіти» ще в 2006-му році, разом з дискусіями з інших міст і сіл регіону. Але засновником цієї газети є вже не наша просвітницька організація, яка розпочала цю роботу, а ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», яке її продовжує, починаючи з 2010-го року, в нових, уже більш складних, умовах. Щодо змісту публікацій ми спираємося, в основному, на два документи, які є підвалинами в процесі розбудови України як демократичної і правової держави. Це Конституція України і Загальна декларація прав людини. Права і свободи, там викладені, звичай і називаються європейськими цінностями. Головне ж наше завдання ми вбачаємо в тому, аби намагатися не тільки їх популяризувати серед українців, але ще і самим діяти відповідно до їх змісту. А ще ми будемо намагатися сприяти своїми публікаціями об'єднанню самостійно мислячих людей у діяльні громадські організації – громади, які здатні приймати рішення і їх послідовно виконувати. Ми ж розуміємо, що влада тільки тоді буде служити народу, коли постійно відчуватиме, що йому підконтрольна. І саме через постійний контроль над її діями з боку громадськості ми зможемо

створити відкрите суспільство на засадах творчості і взаємоповаги у ставленні один до одного, незалежно від того, де хто працює і яку посаду обіймає.

Сьогодні всі ми (хто більше, а хто – менше) перебуваємо в умовах реальної російсько-української війни, якій передувала нав'язана нам ворогом війна у мовно-інформаційному просторі, що триває по цей час і навіть ще більше загострилася. Тому все частіше ми мусимо стикатися з такими діями, в основі яких лежить намагання обдурити, заплутати свою потенційну жертву, будь-що вивести з рівноваги і скористатися цим задля отримання перемоги. А це означає, що в таких умовах великою цінністю є вміння самостійно мислити (а не постійно перебувати під впливом когось), самостійно приймати рішення, а потім – діяти і нести відповідальність за свої дії. У разі ж створення організації з таких людей є можливість зі значно меншою кількістю помилок піти шляхом розвитку, аби створити країну творців, вільних трудівників і оборонців. Так, ми орієнтуємося на Європу, добре розуміючи, що реально означають європейські цінності, бо українці вже заплатили за них кров'ю під час Революції Гідності і продовжують розплачуватися життями в умовах війни з імперською ордою. Тому ЄДНАННЯ В ЄВРОПІ для нас – це як здобуте в боях право формування нарешті суспільства рівних можливостей. Але ми також розуміємо тепер, що мусимо не просто «підтягуватися» до інших передових європейських держав, а мусимо стати прикладом швидкого і ефективного розвитку у всіх сферах діяльності.

(У скороченому вигляді. Повністю – в числі 1 газети «Промінь Просвіти Є» за березень 2017 року)

У Криворізькому правозахисному

Військовий конфлікт на Сході України: документування порушень прав людини та воєнних злочинів

16 – 17 квітня у Києві у тренінгу «Документування порушень прав людини та воєнних злочинів у зв'язку із військовим конфліктом на Сході України» відбув навчання представник організації Микола КОРОБКО. Тренінг організований в рамках проекту «Реагування на порушення прав людини та посилення правової спроможності грома-

дян та правозахисників в Україні» / «Права людини в дії»; організатори: Українська Гельсінкська спілка з прав людини, Центр громадських свобод, фінансова підтримка – Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Слухачами тренінгу стали: учасники коаліції «Документування заради миру на Донбасі» та волонтери з різних областей України, що

відібрані за відкритим оголошенням УГСПЛ та ЦГС, всього 45 осіб. Мета тренінгу: навчання учасників методом документування порушень прав людини та воєнних злочинів в зоні військового конфлікту для подальшої правозахисної та адвокаційної діяльності.

Газета «Промінь Просвіти», число 8 (209) за квітень 2015 року

Громадянська трибуна

Особливості національного вибору

1. У КОЛІ ПЕРШОМУ

Безсмертний Данте у своїй «Комедії» описав пекло не у вигляді якоїсь прірви, лабіринту або сходин, що ведуть в нікуди, а змалював його у вигляді кіл. Думаю, не випадково. Коло – це довершена геометрична фігура, замкнена крива лінія, всі точки якої однаково віддалені від центру. А ще це символ безвиході, руху на одному місці. Для митця, яким був Данте, для дівчої людини взагалі, безвихідь – то найбільше випробування, найгірше приниження. Саме на таке приниження гідної, свідомої людини була розрахована уся політична система, що залишилася нам від Совдепії. Ти можеш обирати, ти навіть зобов'язаний обирати, але ... з того, що тобі пропонують інші, хто вже назвав себе обраними, такими, хто має право вирішувати долі. І навіть, якщо хтось не з колоди потрапляє до влади, система швидко його переробляла на собі подібного, перетравлювала. Вибори були в кращому випадку інструментом зміни імен при владі, але ніяк не суті самої влади. Ті, хто став виключенням, хто зберіг власне обличчя та гідність, стали легендами, навіть не зважаючи на незначну кількість перемог. Спочатку відсутність реального вибору базувалася на однопартійності. Але й створення сили силенної партії не змінило суті системи. По-перше, всі новоявлені партії будувалися по лєнінському принципу, тобто служи-

ли вождю або групі вождів, а зовсім не проголошеним ідеям. По-друге, мета цих вождів була не політична, бо до держави їм немає справи, а економічна: власне збагачення. А в наших умовах традиційної безкарності влади, на землях, де возсідали такі колоритні постаті, як Петро Перший, Сталін та менш криваві, але не менш параноїдальні керівники, згадане «власне збагачення» миттєво отримує уточнення: нескінченне та в будь-який спосіб. Олігархізація України призвела до того, що будь-яка партія (незалежно від назви, від проголошених гасел та харизми лідерів) є не політичною силою, а звичайнісінькою тоталітарною сектою, що служить Молоху, Ії Величності Грошовій Купюрі. Я вже знаю, яка кількість друзів – націоналістів, радикалів, прихильників всіляких аббревіатур, «самонемічей» та «купколюдовців» – образиться на мене. Але з лантуха останніх виборів повилазили усі сховані вами шила! Півроку бурхливої діяльності партій з висування кандидатів, поява та зникнення нових претендентів на булаву переконали виборця лише в одному: три чверті з них абсолютного невідомі і можуть розраховувати на підтримку хіба-що своєї родини, одна чверть відома добре, але не з кращого боку. Тобто, вибрати ні з кого! Гучні заяви про «тільки ми» та «єдиний чесний», обіцянки негайних матеріальних благ та ви-

правлення всіх помилок ненависних попередників, до яких відноситься і самі кандидати, вже не сприймаються суспільством. Люди просто відмовилися витратити час на черговий лохотрон. Десятиріччя порожніх обіцянок, нескінченні казки про тимчасові труднощі та Мойсея, який 40 років водив людей по колу, зробили свою справу. Тонкі та криві ноги брехні підломилися. Я не знаю нікого, хто хоча б ознайомився з усім списком кандидатів. Задовго до виборів було зрозуміло, що Порошенко готується до другого терміну, а інші, не зважаючи на інколи сміливу критику на його адресу, прилаштувалися до нього, їх він влаштує. Система налаштувалася відновити сама себе у звичний спосіб, шляхом імітації демократичного процесу. Цей шлях здавався настільки надійним, що навіть в останні часи свого президентства, коли палав Майдан, Янукович наполегливо торочив: «Ось будуть вибори...», маючи на увазі, що знову оберуть його або когось, для нього безпечного... А в чому саме полягає необхідність зміни вищої посадової особи? Якщо коротко, то у загальному стані держави, якою вона керує. А якщо детально, то коротко вже не вийде. І без емоцій теж не вийде!..

Леонід БАГАШВІЛІ,

(У скороченому вигляді. Повністю – в числі 9 (53) за травень 2019 року газети «Промінь Просвіти Є».)

Незалежні в Незалежній під владою від олігархів і під час війни (Зустрічаючи наше газетне 20-ліття)

3. «У ЦЕНТРИ УВАГИ – УКРАЇНЬСЬКА ДІАСПОРА»

Під такою назвою, починаючи з 2007-го року, почала виходити одна з наших тематичних сторінок. Тож майже всі матеріали про життя українських діаспорян і про наші контакти з ними розміщувалися саме там. І контакти ці для нас були справді вагомими. Продовжувалися вони й після смер-

ті нашого лідера і керівника Миколи КОРОБКА, який взяв на себе основний тягар із матеріального забезпечення виходу газет. Дякуємо за дуже потрібну допомогу і під час широкомасштабного вторгнення ворога в Україну. В останній час – це від великих українців Василя СТАНА і Олексія КОНОВАЛА

Враховуючи ставлення до нас із боку місцевої влади і порівнюючи його з дівим ставленням до нас та до розв'язання наших проблем українців із далекої Америки, мусили час від часу визнавати, що наші заокеанські друзі й колеги були до нас значно ближчими. Тому дуже показовими в

цьому сенсі були публікації від нас чи про нас у часописі «Свобода» (в найстаршій у світі україномовній газеті, що виходить безперервно з 1893 року). І ми глибоко вдячні нашим діяльним колегам і українським патріотам за те світло допомоги нам з метою захисту і зростання!

Нас підтримала «Свобода»

Шановні читачі, перед вами – тільки одинадцять число з часу видання нашого часопису. Але вже є підтримка – від газети української діаспори в США «Свобода», яка 114-й рік працює для українців.

У другому числі «Свободи» за 2007 рік наші заокеанські друзі прислали часопису «Промінь Просвіти» цілу сторінку, опублікувавши там три матеріали з чисел за минулий рік, світліну, а також звернулись до своїх читачів, аби ті нам допомогли: «заохочуємо доброзичливців морально й матеріально підтримати видавців». За це Криворізьке міське об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА і редколегія часопису щиро дякують колегам зі «Свободи». (Газета «Промінь Просвіти», число 2 (11) за січень 2007 року)

Григорій ЯРЕМЕНКО:

«Зацікавлення тим простором, що колись був СРСР, – дуже велике»

30 червня в редакцію часопису «Промінь Просвіти» завітав гість із далекої Америки: Григорій ЯРЕМЕНКО. Зайшов, бо зацікавився газетою і самою організацією, сайти яких знайшов у інтернеті. За його словами, він до свого емігрування в США, працював викладачем у гірничорудному інституті на кафедрі іноземних мов. І останні п'ять років був завідувачем цієї кафедри, є кандидатом педагогічних наук. Нині він в Америці працює в інституті іноземних мов і викладає там російську мову.

На його прохання редакція дала згоду надсилати йому нашу газету, а він дав інтерв'ю кореспонденту нашої газети і одночасно – редактору Криворізького державного радіомовлення Олені МАКОВІЙ.

О.МАКОВІЙ:
- А чому викладаєте російську, а не українську?

Г.ЯРЕМЕНКО:
- Я з великим задоволенням викладаю би українську, але з цим тепер – проблеми. Бо тільки Україна заявила, що вона відмовляється від атомної зброї, то всіляке зацікавлення зникло. Тому й викладаю російську.

О.МАКОВІЙ:
- А чи важко пристосовуватися українцям до життя в умовах Америки?

Г.ЯРЕМЕНКО:
- Я б сказав: нелегко. І тут багато є причин. Найперша: щоб знайти добру роботу, треба знати англійську мову. А багато якраз мови й не знає. Друге: треба мати який фах, який там підходить, який хочуть американці. І третє: там своя культура і свої традиції. Тож коли ми, так би мовити, приходимо у чужий монастир зі своїм статутом, то це погано тільки для нас, українців, які туди приїхали. Треба трохи змінитися. Можливо, навіть характер дещо змінити...

О.МАКОВІЙ:
- У нас нині актуальна тема відносин Україна-НАТО. Як Ви ставитесь сьогодні до цього?

Г.ЯРЕМЕНКО:
- Я вважаю, що з недавніх пір все стало гірше, ніж виглядало до тих пір. НАТО якось перестало цікавитися Україною, і Росія, мабуть, торжествує, бо вона цього й хотіла. І НАТО зараз повернулося до Росії, зараз у них будуть проводитися навчання військові разом. Про те, щоб Україна проводила з НАТО маневри, розмова була, але питання це дебатється, і я не впевнений, що вони бу-

дуть. Тож відбулося погіршення, і американські українці цим дуже схвилювані, їм це не подобається. Особливо – тим українцям, які нині живуть в Америці (але не ті, що зараз приїхали, а ті, що приїхали за часів Другої світової війни і пізніше). Вони всі – великі патріоти. Для них Україна – це все: найкращі люди, найкраща країна... Вони ці теми завжди обговорюють і висловлюють свої сподівання, а тому зараз – трохи розчаровані.

О.МАКОВІЙ:
- Пане Григорію, Ви займаєтесь і літературною творчістю?

Г.ЯРЕМЕНКО:
- Так, я тут випустив свою збірку віршів: якраз коли виїздив із Кривого Рогу. А тепер я все більше займаюся прозою.

О.МАКОВІЙ:
- А які у Вас плани щодо прози?

Г.ЯРЕМЕНКО:
- У мене є багато матеріалів про Кривий Ріг під час громадянської війни, про людей, які тоді жили тут, але потім – потрапили на Захід. Я з ними познайомився вже в Америці. І от цікаве їхнє життя, їх ставлення до України. Вони приїздили сюди, їх і по телебаченню показували, вони активно висловлювали свою точку зору на те, що відбувається в Україні. І я думаю, що дуже мало знають тут, як українці живуть в Америці. Мені здається, що про це їм буде цікаво прочитати. І я про це напишу обов'язково українською мовою і буду книгу друкувати тут. Бо вона потрібна в Україні. Бо, скажімо, для американців усе те – не таке цікаве і близьке, для росіян – це щось таке, що їх навіть дратує, а от українцям така книга потрібна.

НА світліні: Григорій ЯРЕМЕНКО дає інтерв'ю газеті.

(У скороченому вигляді. Повністю – в числі 13 (70) газети «Промінь Просвіти» за липень 2009 року).

Війна як наслідок брехомору і надійна українська зброя

БУДЬ-ЩО захопити сусідні держави, а в перспективі – панувати над усім світом, досягнувши перед цим високого рівня паразитування на надрах планети і над уже загарбаними шляхом агресії народами. Така мета у сьогочасних пихатих правителів із московських боліт. Не менша. І це справді так, оскільки пихатим завжди всього мало: навіть тоді, коли під ними вже найбільша в світі за територією країна. А найглибша ненависть – якраз до тих, які цінують понад усе творчість і свободу та підтримують одне одного в захисті цих цінностей. Тобто – до нас, українців, бо якраз ми живемо із тими пихатими загарбниками по сусідству і весь час відстоюємо названі цінності, оскільки вони – наша духовна зброя. А про те, якою справді буває реальна підтримка від волюблених українців навіть через моря-океани, ми правозахисники й просвітяни з Кривого Рогу, відчували на собі, коли ще вісімнадцять років тому у тоді майже повністю зросійщеному місті почали видавати незалежну і добровільну україномовну газету. Бо коли ми звернулися до тодішньої головної редакторки газети «Свобода» Ірени ЯРОСЕВИЧ із інформацією про нашу українську справу та висловили бажання дізнатися, як живеться українцям у США, там спочатку з'явилась інформація про це, а потім нам прислали цілу сторінку, виставивши три матеріали з «Променя Просвіти» і світліну з тодішнім складом редколегії. В результаті пішли листи від українців з Америки (а також із різних областей України), які ми

публікували, і книги. А потім почала надходити і безпосередня матеріальна підтримка.

Сьогодні ж, коли вже третій рік поспіль триває повномасштабне вторгнення російських агресорів в Україну, невідомо, яким буде наше дев'ятнадцяте літо разом із газетою. Але нам стало остаточно зрозумілим, що тепер найважливіший фронт – саме інформаційний. І особливо – у цій війні, яка (з причини високого рівня розвитку комунікаційних технологій) відбувається фактично в прямому ефірі.

Чому такий висновок? А тому, що перед тим, як кинути на нас сотні тисяч своїх головорізів, московським правителям потрібно було попрацювати над їхніми мізками інформаційно, переконавши, що вони – ніби якісь там визволителі, а ми – нацисти і взагалі якісь не люди, хоча в реальності – все навпаки. Так само (через свої багаточисленні ЗМІ) вони намагаються перекопати чи не увесь світ у цьому ж. І тільки героїчний спротив українського війська безпосередньо під Києвом та під іншими містами і відверта жертвона підтримка війська мільйонами українців зупинили ту звіроту. Таким чином Україна продемонструвала перед усім світом свою силу, свою надійну духовну зброю. Однак брехомор все триває і триває...

Сергій ЗІНЧЕНКО, м. Кривий Ріг, 9 липня 2024 року (У скороченому вигляді. Повністю – в липневому випуску газети «Промінь Просвіти Є» за 2024-й рік).

Газета кличе до зброї

Криворізькі правозахисники з нашої команди, яка вже майже 16 років випускає добровільну незалежну газету в Кривому Розі, з часу початку повномасштабного вторгнення рашистів на українську землю підготували вже сім спеціальних випусків під спільним гаслом «Україна у проваллі війни під убивчим небом». У них ми намагаємося подати читачам правдиву картину цієї підлої війни. Так, у першому з них (на початку березня) вмістили звернення нашої громадської організації «До правозахисників Росії та Білорусії», в якому, зокрема, зазначили з ініціативи криворізького правозахисника Леоніда Багашвілі: «Перше і головне, що ми всі маємо робити, це говорити правду оточуючим, складати об'єктивну картину, з якої кожна людина зможе зробити висновки і зайняти гідну позицію». А уже у спецвипуску за червень вмістили матеріал «Створили для українських воїнів», у якому правозахисник і інженер-раціоналізатор з нашої організації Олександр Чижиков розповів про свою модернізацію ще радянського підсумку для гранатомета РПГ-7. До цієї роботи також активно долучився Андрій Литвиненко, а полковник Петро Лисенко (він одночасно працює також у

керівництві одного з підрозділів місцевої тероборони) організував і провів випробування модернізованого зразка. Поширила ж новий зразок підсумка криворізька швачка Оксана Садова. У наступних наших плянках – підготовка й видання книги про видатного українського еколога і громадського діяча Миколу Коробка, народного депутата України першого скликання, який у недалекому минулому керував Всеукраїнською екологічною асоціацією «Зелений світ», був одним із засновників створення Спілки офіцерів України, десятиліттями керував нашою організацією, а в березні минулого року пішов із життя.

Сергій ЗІНЧЕНКО, редактор газети «Промінь Просвіти Є» Криворізького міського правозахисного товариства, газета української громади в США «Свобода»,

<https://svoboda-news.com/svwp/%d0%b3%d0%b0%d0%b7%d0%b5%d1%82%d0%b0-%d0%ba%d0%bb%d0%b8%d1%87%d0%b5-%d0%b4%d0%>

передрук – в числі 7 (109) газети «Промінь Просвіти Є» за липень 2022 року

МИ ВИХОДИМО В СВІТ, БО ЩЕ Є УКРАЇНЦІ

Наш часопис виходить у світ завдяки тому, що є на українській землі і за кордоном справжні патріоти України, які підтримують нас. Ми дякуємо за це нашим землякам, які дозволяють розширювати український плацдарм у зрусифікованому місті. Це Анатолій БЛІЙ, Петро БЛІЙ, Володимир ЗБИШКО, Микола СКІРКО, Ольга КАНАТНА, Ганна та Максим НАГОРНІ, єдиний із депутатів Криворізької міськради Микола ЗЕМЛЯНИЙ. Ми щиро вдячні пані Валентині КОГУТ і її сестрам Надії і Лідії, Федорі ЄФІМЕНКО за підтримку, ми вдячні всій редакції часопису української діаспори в США «Свобода» і особисто редактору Леву ХМЕЛЬКОВСЬКОМУ, які підтримують з нами зв'язок та подають наші матеріали для прочитання тим українцям, які

проживають за кордоном. Якби не приходив до нас у офіс часопис «Свобода», передплачений турботами і підтримкою сестрицтва при парафії святого Андрія, ми не мали б цієї інформації, що її маємо сьогодні. Учні та вчителі двох шкіл Січеславщини одержують річний комплект нашого часопису завдяки допомозі Голосіївського осередку ВУТ «Просвіта» ім. Тараса ШЕВЧЕНКА у м. Києві. А тому велике вам спасибі за все, за все: і за книги, і за листи, і за фотографії. Без них наш часопис значно збіднів би.

(У скороченому вигляді. Повністю – в числі 15 (48) газети «Промінь Просвіти Є» за серпень 2008 року)

Цінний дарунок з Америки

16 листопада в наш просвітнянський офіс принесли посилку. Це знову потурбувався шановний пан Василь СТАН, який проживає в Сполучених Штатах Америки. А в тій посилці – повно книг, причому – неабияких, а тих, які адресовані патріотично налаштованим українцям. Бо там, наприклад, – двотомник «Історія України» Наталії ПОЛОНСЬКОЇ-ВАСИЛЕНКО, «Кобзар» Тараса ШЕВЧЕНКА, виданий до його 150-річчя, а ще «Пропам'ятна книга», яка (як зазначено) «видає за нагоди СОРОКАЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ українського НАРОДНОГО СОЮЗУ», а також – чимало інших. А у листі Василь СТАН повідомляє, що висилає «дуже багато рідкісних видань до бібліотеки Лесі УКРАЇНКИ, що в Криму», розповідає про своє коротке перебування свого часу в Кривому Розі, про яке, зокрема, пише: «раніше я відвідав Україну. Був і у Кривому Розі, та ніде в ньому не бачив ані газети, ані журналу

поукраїнському». Також пан Василь повідомляє, що коли в Кривому Розі звернувся до касира українською мовою з метою придбати квиток на поїзд, то почув у відповідь: «Я Вас не панімаю!» Тож в кінці свого листа з цього приводу він додає: «Я в'являю, як Вам живеться в своїй хаті і в своїй державі, коли таке твориться...».

На нещодавньому засіданні редколегії газети просвітняни ознайомилися зі вмістом посилки, переглянули надіслані шановним паном Василем СТАНОМ книги (дехто одразу ж заходився читати) і висловлюють свою глибоку подяку цьому справжньому українському патріоту за його турботу про нас, просвітян, і за те, щоб слово українське не спало, не лежало, а працювало на благо вільної України.

Сергій ЗІНЧЕНКО, газета «Промінь Просвіти», число 22 (103) за листопад 2010 року.

Незалежні в Незалежній під владою від олігархів і під час війни (Зустрічаючи наше газетне 20-ліття)

4. КОЛИ УКРАЇНА ЗАХИЩАЄ ЩОНАЙМЕНШЕ ВСЮ ЄВРОПУ...

В особливо несприятливі умови подальшого розвитку вся наша організація разом із газетою потрапила навесні 2021-го року: в результаті завершення життєвого шляху нашого лідера Миколи КОРОБКА 30 березня. І це справді так. Бо товариство втратило людину багатьох талантів і чеснот, із добре розвинутим вмінням боротися і протистояти злу. Адже він, наприклад (крім всього іншого), не

маючи юридичної освіти, бувши нашим представником, вигравав справи у багатьох судах, включно із європейським судом з прав людини. А це ж – одна з основ для ефективної роботи правозахисної організації.

Однак за три роки після тієї дуже важкої втрати ми опинилися у ще гіршому становищі: розпочалося широкомасштабне вторгнення в Україну паразитарної імперії російського

фашизму – в умовах воєнного стану. І Україна постола тепер перед вибором: або перемогти в цій війні, захистивши щонайменше всю Європу, або ж програти, відкривши шлях агресорам до знищення людства на планеті. З тих пір газета виходила спочатку під шапкою: «УКРАЇНА В ПРОВАЛЛІ ВІЙНИ ПІД УБИВЧИМ НЕБОМ», а з жовтня 2022-го року – «УКРАЇНА КРОКУЄ ДО ПЕРЕМОГИ ПІД УБИВЧИМ НЕБОМ».

Тоді ж, враховуючи ситуацію, що склалася ми, зокрема, тимчасово відмовилися від сторінки сатири і гумору «Колючий перелаз». Але також з'явилися й нові: «Література і мова на тлі війни з рашистами», «ОСМИСЛЕННЯ проблем сьогодення на тлі війни», «Про живе і штучне в прозі і в поезії», «Від змін у НАТО – до створення всесвітньої організації об'єднаних».

Криворізький ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою та його пріоритетні завдання

Полковник Петро Лисенко, один із активістів нашого правозахисного товариства, який в ранзі заступника командира мотопіхотного батальйону воював з ворогом на передовій, потім працював у штабі ЗСУ в Києві, а пізніше знову повернувся до Кривого Рогу, з осені минулого року працює заступником начальника комунального закладу «Криворізький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою Дніпропетровської обласної ради» з виховної роботи.

– Тож перше запитання закономірно пов'язане з історією цього закладу. Хоча б коротко розкажіть, Петре Олексійовичу, будь ласка, про історію цього ліцею.

– Заклад має майже 40-річну

історію. Перший набір учнів відбувся ще у 1987-му році. Оскільки створення закладу здійснювалося за спільним рішенням оборонного відомства союзу та міністерства освіти України, то зрозумілим був тодішній його статус і формат діяльності як спеціалізованої школи з посиленням вивчення російської мови та військовофізичною підготовкою. Але з розпадом союзу і відновленням Української державності завдання і статус неодноразово змінювався. В теперішній же час у самій офіційній назві ми можемо бачити визначення і статусу, і сьогоденнього формату та профілю нашого закладу. Це – комунальний заклад освіти.

– Які ж особливості освітнього і виховного процесів

у сьогоденніх надскладних умовах: під час воєнного стану?

– Як і всі освітні заклади, наш теж організовує освітній процес відповідно до вимог законодавства України. Це – Конституція України, закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету міністрів, нормативні документи Міністерства освіти та науки і багато інших. Але, як і в інших установах та закладах, наш педагогічний колектив активно адаптує свою діяльність до умов російсько-української війни. Пріоритетними завданнями для нас зараз є надання освітніх послуг нашим учням з максимальним ретельним створенням безпечних умов під час проведення освітнього процесу. У створенні цих умов беруть участь всі: вчителі, вихователі, батьки, адміністрація закладу, технічний персонал, батьки, особи, які представляють інтереси ліцеїстів і, звичайно ж, самі ліцеїсти, серед яких є молодші командири... Тобто всі ми (від турботливої мамки чи опікуна... до начальника ліцею) і є тією командою, яка виконує цю місію у цей важкий час. Результатом наших спільних дій є той освітній простір, який сьогодні існує в ліцеї. Саме він дозволяє максимально ефективно засто-

сувати той ресурс, що маємо в нашій команді, для формування майбутніх захисників України.

Бесіду веде Олена МАКОВІЙ

На світліні: Петро ЛИСЕНКО зі своїми вихованцями

Фото з Facebook-сторінки Криворізького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою

(У скороченому вигляді. Повністю – в лютому випуску газети «Промінь Просвіти Є» за 2026-й рік).

У КРИВОРІЗЬКОМУ ПРАВОЗАХИСНОМУ З ОЦІНКОЮ «ЗАДОВІЛЬНО» У ВОЄННИЙ ЧАС

Організація працює в різних напрямках (від правозахисної діяльності до участі її окремих активістів у роботі як на інформаційному фронті, так і безпосередньо на фронті російсько-української війни). Особливістю є те, що кілька наших правозахисників беруть участь у роботі інших громадських організацій, підсилюючи спільну діяльність. До того ж, на відміну від багатьох і багатьох інших організацій, ГО «КМПЗТ» має свою газету («Промінь Просвіти Є», із ідеєю єднання в Європі).

І от цими днями, 22-го червня, в нашій організації відбулися чергові звітні-виборні збори, на яких обговорювалась робота за минулий рік, в умовах воєнного часу. З доповіддю виступив її голова Володимир Налужний. Після жвавого обговорення діяльності збори майже одногосло проголосували за те, щоб оцінити роботу керівництва як «задовільну». В результаті обговорення запропонованих кандидатур на подальше керівництво головою організації залишився працювати Володимир Налужний. Так само залишився працювати його заступником Олександр Чижиков. До складу ради організації, крім них, увійшли Петро Лисенко, Павло Бесараб, Леонід Багашвілі, Олена Маковій.) Зібрання товариства вже традиційно відбувалось без перерви, тому що всі учасники протягом більше трьох годин активно обговорювали актуальні теми.

(У скороченому вигляді. Повністю – в числах 199-200 газети «Промінь Просвіти Є» за червень 2025 року)

Волонтери і волонтерство в Центрально-Міському районі міста Кривого Рогу

24 лютого війська російської федерації атакували інфраструктуру України і почалося широкомасштабне вторгнення військ країни агресора на територію України. Збройні Сили України, очолювані генералом Валерієм Залужним, за 300 днів війни відбили на даній момент у важких боях значні території, окуповані ворогом в березні, квітні, травні 2022 року. А в ці дні Збройні сили України в багатьох місцях вийшли на лінію розмежування, яка була на 24 лютого 2022 року. Волонтери України і загоони Територіальної оборони, які згідно чинного законодавства взаємодіють із ЗСУ, вносять величезний вклад у забезпечення обороноздатності нашої держави. Важко переоцінити внесок волонтерів у захист країни від агресора. В цьому контексті можна говорити і про участь активістів Криворізького міського правозахисного товариства як у волонтерській діяльності, так і в інформаційній війні, яку веде редакція часопису організації «Промінь Просвіти Є».

Останнім часом вона виходить в електронному форматі. Кореспонденти газети Павло БЕСАРАБ і автор цих рядків були акредитовані при Міністерстві оборони України і виїздили в Криворізький район у справі висвітлення процесів розмінування території. Ці виїзди були висвітлені в 22 числі і в декількох попередніх числах часопису. Крім того - Володимир Налужний і Валентина Кривда беруть участь у роботі одного волонтерського центру. Автор цих рядків зустрівся з керівником волонтерського центру Володимиром ФОМІЦЬКИМ, а також із волонтерами Олегом ЗАБОЯКОМ, Валентиною ТЮТЮННИК та Василем УМРИШЕМ і вислухав їхні думки щодо проблем, які вирішує центр у забезпеченні ЗСУ й загонів тероборони. Волонтери плетуть маскувальні сітки, накопичують і відправляють продукти харчування, а також виготовляють найпростіші металокожухи на замовлення загонів тероборони. У кожного з них – своя сфера відповідальності, і їхні відносини склалися роками.

Тут важко сказати, не вдаючись до господарських деталей, яку величезну роботу координують згадані волонтери. У своїй розповіді Володимир ФОМІЦЬКИЙ звернув увагу на проблеми, які в цілому розв'язують волонтери ГО «Асоціація учасників бойових дій і ветеранів АТО», а саме – хто займається юридичними питаннями в цій організації, розповів дещо також про не вирішені питання, починаючи з орендованої території, що прилягає до центру.

Олександр ЧИЖИКОВ, м. Кривий Ріг. У скороченому вигляді. Повністю – в числах 23-24 (139-140) за грудень 2022 року)

ДІЯЛА СВОГО РОДУ «НАРОДНА РАДА» (група «Справедливість») і в Кривому Розі

Моє знайомство з Миколою Івановичем Коробком відбулося у 1990 році під час нашої каденції депутатами Тернівської районної у місті Кривому Розі Ради народних депутатів. Микола Іванович, будучи Народним депутатом Верховної Ради України, запропонував створити депутатську групу «Справедливість» (на кшталт «Народної Ради» в українському парламенті). До її складу ввійшло 25 депутатів (різних за партійністю, але – з намірами проведення змін на краще). Ми розуміли що до складу групи ввійшли (крім патріотично налаштованих) ще й ті, що вивідували плани групи та всіляко перешкоджали її діяльності. Та попри це, нами було проведено багато розслідувань та виявлені різного роду порушення з боку працівників апарату виконкому, та й не тільки. Зрозуміло, що геть всі розслідування тепер важко згадати. Тому я – хоч про декілька...

Так, розглянувши стан справ щодо діяльності районного комітету «Милосердя», де за актами надавалась допомога малозабезпеченим верствам населення, виявили, що реальною обсяг допомоги харчовими наборами й грішми фактично на половину відрізнялась від того, що було зазначено у актах надання такої допомоги.

Пригадую також і розслідування щодо справи «Про зловживання у психоневрологічному диспансері «Бурі Вуглі». А від комісії із законності та правопорядку разом із нашою депутатською групою «Справедливість» було звернення до Генеральної прокуратури щодо порушень, виявлених під час перевірок. В результаті Микола Іванович привіз рекомендацію від заступника прокурора з Києва до голови Тернівської районної Ради С.С. Стриженка притягнути до відповідальності винну особу. Але під час голосування

лише 25 депутатів зі 105-ти віддали свої голоси за те, щоб винних притягнути до відповідальності. Таким чином цю рекомендацію районною владою було провалено.

Окремо варто зазначити, що Микола Іванович Коробко посприяв проведенню ремонту будинку № 10 на вулиці Тимирязєва: щодо зміцнення балконних перекриттів (виділено кошти та встановлено металеві підпори під балконні плити чотирьох поверхів; мешканці дякували та знайшлися і ті, що висловили претензію, мовляв, їм треба ще щоб «обшили балкони» повністю)

А далі була його багатогранна і дуже копітка керівна робота в Криворізькому міському об'єднанні ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка, у всеукраїнській екологічній асоціації «Зелений світ», в громадській організації «Криворізьке міське правозахисне товариство», починаючи зі створення й до останніх днів свого життя, коли він активно діяв, аби захистити обидва заказники у заповідній зоні «Балка Північна Червона». Також траплялися випадки, коли затяті місцеві зверхники не тільки постійно замовчували його активну депутатську і громадську діяльність (що стало майже правилом ставлення влади до його особи), а ще й намагались паплюжити його ім'я. Так, наприклад, було розповсюджено чулки про те, що службовим транспортом Микола Іванович возить свою дружину по крамницях, на що він з притаманною йому серйозністю й водночас – із розвиненим почуттям гумору сказав мені: «Так ось вони, ці службові авто, стоять колесами догори в коридорі» (Це були велосипеди).

Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, (У скороченому вигляді. Повністю – в випуску газети «Промінь Просвіти Є», числа 1 (117), 2 (118) за січень 2022 року).

Від змін у НАТО — до створення всесвітньої організації оборонців

НАТО повинно захищати не лише союзників у Європі, а й континентальну частину Сполучених Штатів, а також забезпечити їхню вирішальну роль на світовій арені. Про це заявив генсек Альянсу Марк Рютте, повідомляє РБК-Україна з посиланням на його виступ у Вашингтоні.

НАТО має не тільки захищати Європу, а й забезпечувати вирішальну роль США у світі, — Рютте

Незадовго до саміту НАТО, який має пройти в Анкарі 5-7 липня, Рютте виступив з підсумками щодо справ союзників на сьогоднішній день. Перебуваючи досі у Вашингтоні, куди головнокомандуючий прибув

напередодні з візитом, він озвучив обов'язки воєнного блоку перед США. «НАТО існує не лише для того, щоб захищати Європу. НАТО також допомагає захищати материкову частину США та забезпечує, щоб Сполучені Шта-

ти могли відігравати свою вражаючу, вирішальну роль на світовій арені з точки зору проектування американської могутності», — заявив генсек Альянсу.

Рютте також повідомив про плани на саміт в Анкарі, головною метою якого є розши-

загрозою, а воєнний потенціал Китаю та КНДР продовжує зростати. Додатковим ризиком для Альянсу, вважає Рютте, є взаємодія Москви, Пхеньяну та Пекіну з точки зору військового співробітництва.

Нагадаємо, генсек НАТО наразі перебуває з робочим візитом у

союзниками у Європі та Штатами.

Непорозуміння між США та Альянсом виникли через відмову європейських союзників допомогти Трампу у воєнній кампанії проти Ірану. Йдеться, зокрема, про небажання низки країн надсилати свій контингент до Ормузької протоки задля врегулювання ескалації в регіоні. Президент США напередодні перерахував найгірших, за його версією, союзників Вашингтону в Європі. Мова йде про Німеччину, Британію та Францію.

Юлія МАЛОВІЧКО, РБК-Україна, 26 червня 2026 року (У скороченому вигляді. Повністю — за посиланням:

<https://www.rbc.ua/rus/news/nato-mae-tilki-zahishchati-evropu-y-zabezpechuvati-1782422600.html>)

Станом на 27 червня можна говорити про формування одразу кількох стратегічних тенденцій, які визначатимуть розвиток війни та безпекову ситуацію в Європі найближчими місяцями.

Перша тенденція — НАТО переходить від політики стримування до політики масштабного переозброєння. Генеральний секретар Альянсу Марк Рютте вже анонсував укладення багатомільярдних контрактів в оборонній промисловості та назвав цей процес початком справжньої «оборонно-промислової революції». Йдеться не лише про допомогу Україні, а й про довгострокову підготовку самого Альянсу до протистояння російської загрози.

Друга тенденція — міжнародна підтримка України дедалі більше переходить від екстреної допомоги до системного фінансування майбутньої перемоги та післявоєнної відбудови. Конференція з відновлення України в Гданську завершилася підписанням 160 угод на суму

«...Про формування одразу кількох стратегічних тенденцій, які визначатимуть розвиток війни...»

понад 10 млрд євро. Крім першого траншу нового фінансового механізму ЄС у розмірі 3,2 млрд євро, Україна отримала масштабні домовленості зі Світовим банком та іншими міжнародними партнерами. Водночас важливо, що питання безпеки вперше стало одним із центральних напрямів конференції поряд із питаннями економічної відбудови.

Третя тенденція — рф продовжує інформаційно-психологічний тиск не лише проти України, а й проти держав східного флангу НАТО. Чергові заяви Москви щодо Молдови та Румунії вкотре демонструють спроби створити додаткові осередки нестабільності та нав'язати власний порядок денний. Одночасно кремль продовжує декларувати формування нових військових підрозділів, хоча навіть міжнародні аналітики дедалі частіше став-

лять під сумнів можливість їх повноцінного комплектування особовим складом. Це більше схоже на інформаційну демонстрацію сили, ніж на реальне нарощування бойового потенціалу.

Безпосередньо на фронті ситуація залишається надзвичайно напруженою. Противник підтримує дуже високий темп бойових дій, концентруючи основні зусилля насамперед на Покровському, Слов'янському, Костянтинівському та Гуляйпільському напрямках. Водночас Сили оборони України продовжують стримувати наступальні дії ворога, завдаючи йому значних втрат.

Окремо варто відзначити ще одну важливу подію — повернення додому 160 українських військовополонених, серед яких багато оборонців Маріуполя та «Азовсталі». Кожне таке повер-

нення є результатом складної дипломатичної, розвідувальної та гуманітарної роботи української держави.

Загалом сьогодні можна зробити головний висновок: війна дедалі більше набуває характеру довгострокового стратегічного протистояння. Захід інвестує не лише в оборону України, а й у власну безпеку, інтегруючи український

бойовий досвід у нову архітектуру європейської оборони. Натомість росія дедалі більше змушена компенсувати власні військові та економічні проблеми гучними заявами, інформаційними операціями та демонстративними планами.

Саме тому ключовим фактором найближчого періоду залишатиметься не лише ситуація безпосередньо на полі бою, а й здатність України та наших партнерів зберігати стратегічну єдність, нарощувати темпи розвитку оборонної промисловості та підтримувати політичну стійкість у тривалій війні на виснаження.

Віктор ЯГУН, директор Агентства з реформування сектору безпеки, генерал-майор запасу СБУ, 27 червня 2026 року,

<https://www.facebook.com/yagunv>

АБИ ПОЗБУТИСЯ ВОЄН, ТРЕБА...

(Есей у вигляді не лише мрії)

«Ага, помрій, щоб полегшало!...» — Такою, швидше за все, буде відповідь на цей заголовок. Однак справа в тому, що все-все починається саме з мрії: з цих тонких матерій, аби вони поступово постали твердою реальністю. Інша справа, що люди в більшості своїй живуть або в зневірі, або очікують на дії від різного високого начальства з приводу якогось можливих змін чи просто пливуть по життю дрібною пасивною масою. А треба навпаки: радіти життю і бути його господарем-співтворцем із природою. Та для цього якраз із самого початку треба вміти мріяти у гармонії з нею, а далі — боротися за здійснення таких мрій.

Війни ж виникають насамперед там, де люди не хочуть чути-розуміти одне одного, аби діяти спільно, а хочуть довести свою якусь окрему правоту виключно силою, застосовуючи для цього зброю, яка вбиває. Тому вони хочуть поселити страх у душах інших, хочуть, щоб їхніх дій боялися ті, що з ними не згодні. А для чого, спитаєте? Та для того, щоб утвердити свою ніби якусь вищість над іншими: хочуть утвердити себе зверхниками. Саме тут і звідси — витоки агресії.

Чому й досі воюють?

Агресія взагалі-то родом із далеких-далеких часів, коли людині доводилося захищатися від різних хижих звірів. Але — не тільки, бо й також — від собі ж подібних: від нападників із інших племен. Тобто, вона була органічно продиктована боротьбою за виживання.

Та з тих часів, глибиною в багато-багато тисячоліть, людство вже мало б порозумнішати, аби тепер керуватися у своїх відносинах держава з державою, народ з народом і один з одним не за допомогою погроз чи шантажу, щоб «тільки моє було зверху». Мали б діяти цивілізовано й використовувати мову знань і дипломатії. Однак на практиці так переважно не виходить. Чому? Бо й досі керують державами і народами переважно пихаті зверхники, які нацьковують людей одне на одного, а не просвітлені

розумом лідери, які ведуть їх за собою, долаючи на своєму шляху різні труднощі і протистояння за допомогою творчості. Через це, мабуть, ще не має відчутно швидкого прогресу у взаєминах (від рівня особистих контактів до рівня держав). А буває й так, що коли використовують мову дипломатії, то використовують її у вигляді ширми, тобто — насправді брешуть і намагаються одне одному задурити голови, а в реальності — все теж: «тільки моє має бути зверху!»

ЯК ПРИ ЦЬОМУ РУХАТИСЯ В МАЙБУТНЄ?

Як діяти в умовах таких реалій? Якщо коротко, то — поступово їх змінювати. А це завжди — важкий процес, який вимагає і терпіння, і системності в діях. Тобто, цьому треба вчитися й набиратися досвіду, спираючись насамперед на творчість, шукаючи спільне з метою єднання між

людьми, між державами й між народами. І в цьому сенсі чудовим прикладом може бути діяльність маленької держави Ізраїль. Чи не найпоказовіше — у вигляді реалізації ідей її правительки Голди Меїр, яка родом — з України. А вона вважала, що на шляху просування в майбутнє треба зробити найбільш шанованими й високооплачуваними посеред інших професій три: військових, вчителів (як вихователів насамперед) і лікарів. З часів її правління минуло вже приблизно півстоліття, а її й досі там називають «матір'ю Ізраїлю». Бо ж ця дуже маленька за своєю територією держава, спираючись на її настанови, постійно живе і вчиться, і росте-мудрішає, захищаючись від численних ворогів. Так само й нам треба діяти, шануючи свою мову, вивчаючи й розвиваючи свою культуру, знаючи і поважаючи свою історію і справді високо цінувати діячів названих вище трьох професій.

ДОЛАТИ НАСЛІДКИ БРЕХОМУРУ І РОСТИ

Як на мене, то найбільше всього поганого нам приніс за минулі понад тридцять років незалежності брехомор з боку сусідньої паразитарної імперії: у вигляді пропаганди про якусь ніби її вищість над іншими державами й народами, про якусь особливу цінність їхніх культур та мови. Він принижував українців, намагався прищепити меншовартість.

І, на превеликий жаль, тій паразитарній імперії у масі своїй вдалося з нами таке зробити. Тож не дивно, що до початку російсько-української війни в 2014-му році та протягом наступних восьми років після того дуже мало народів світу чули й знали щось істотне й вартісне про Україну і українців. І тільки вели-

кий подвиг у вигляді потужного спротиву українського народу російській повномасштабній навалі, починаючи з лютого 2022-го року, привернув до нас увагу всього світу, а разом з тим — все більше й більше відкриває очі іншим народам на дикунську сутність агресорів з тієї імперії.

За таких умов Україна має постійно нарощувати свою військову потугу для того, аби наблизити перемогу й захищати свою землю. А також — зростати у своєму розумінні подій і змін, що відбуваються навколо і в самій Україні. Але найголовніше — це рости-зростати самим. Спираючись на творчість, яка відкриває широкі можливості діяти у гармонії з природою, а не на базі паразитування на праці інших народів та на безперервному вичакуванні енергії з надр планети, переважно на чому збудувала свою міць Росія.

ПРОПАГУВАТИ І ПРИМНОЖУВАТИ СВОЮ ТВОРЧІСТЬ

Якщо говорити про пропагування творів українських творців, то це не означає спалювати книги інших народів, з якими воюєш, як це робили німецькі фашисти в тридцятих-сорокових роках минулого століття і як це роблять російські фашисти вже на цій війні. У першу чергу треба зацікавитися здобутками культури України, аби самим знати її і розуміти. І — поширювати потім ці знання як серед українців, так і серед інших народів, які зацікавилися останнім часом нашими здобутками й досягненнями. А їх же — повно...

Адже ніхто, крім українців, не має такої величезної кількості (це сотні тисяч) збережених народних пісень, в яких — коріння нашого зростання кризь цілі віки історії, коріння нашої незламності у протистоянні з ворогом. А скільки ми маємо художників, композиторів і музикантів, письменників світового рівня! І — не тільки з числа тих, що були колись в

минулому, а й, зокрема, тих, що життям своїм проросли кризь всі роки Незалежної України і продовжують творити сьогодні. Найвідоміша з них — це Ліна Костенко з її поетичною творчістю і прозою. Адже її знамениті на весь світ рядки «Бо хто за що, а ми за незалежність, Отож нам так і важко через те» стали свого роду паролем просування України в майбуттє кризь всю нечисть перешкод.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНЦІВ — ЦЕ ВИМОГА ЧАСУ

А найбільша нечисть сьогодні — це якраз і є агресія у вигляді війни після нападу на нас паразитарної імперії, яку необхідно завершувати. І в цьому відношенні НАТО як міжнародний військово-політичний союз, котрий створили якраз для колективної оборони, мав би сьогодні істотно вплинути на її хід. Але відчутно він і досі не впливає. Тому й необхідно на ґрунті зростаючої потуги ЗСУ гуртувати навколо себе ті незалежні держави, правителі яких розуміють, що життя всього людства на планеті сьогодні перебуває в небезпеці. Зокрема, — через небезпеку застосування ядерної зброї (або ж — іншої зброї масового знищення). І, з огляду на контакти із північними країнами Європи та країнами Балтії, з огляду на зближення із Францією та Англією, є надія на те, що найближчим часом НАТО як союз для колективної оборони може зазнати змін і перетворитися в іншу організацію, відкритої для того, аби гуртуватися з названими вище. А потім (внаслідок необхідності вилучити зі складу Ради Безпеки ООН Росії в результаті завершення російсько-української війни) відкривається можливість і для перетворення ООН у міжнародну організацію оборонців. Така вимога часу. І від неї людство нікуди не дінеться. якщо захоче вижити.

Сергій ЗІНЧЕНКО,
м. Кривий Ріг,
30 червня 2026 року.

Література і мова на тлі війни з рашистами

**Вільнянськ
Запорізької
області
Моя мала
батьківщина.
Ракетний
удар...**

ПРИТЧА ПРО НЕМОВЛЯТ

Містечко лагідне із назвою сучасною –

Вільнянськ.

В пологовий будинок серпень сонний заглядає.
Там, наче янголи, у білому – від лікарів до нянь,
Їх від палати до палати постані літають.

Пологовий будинок радо зустрічає і веде
Жінок, в яких під серцем виникає тайнодія:
За Божим повелінням Інь та Ян,
з'єднавшись ув одне,

Створили плід, в яким Любов, і Віра, і Надія.

І саме там, в містечку, моя мама первістка ждала.

Батьки матері й тато тамували хвилювання.
А в батьківському дворі і яблуні,
й черешенька мала,
І вірний пес Пірат – мов теж застигли у чеканні.

Із лона мами випурхнуло пташеня – з'явилась я!
І першим криком дзвінко світ шалений привітала.
Так сильним звуком намагалася своє явити «Я»,
Яке покаже вхід до життєдайного порталу.

Господь гортав стобарвними сторінками моє життя...

Ось промайнув стоп-кадр: дівчатко сірооке в косах...

Прискорювали втрати, зустрічі судьби серцебиття:

Ті ж самі очі, тільки срібні стежки у волоссі...

...Ураз – війна. Думками лину в світ дитинства – хоч здаля!

Тепер мене Дніпро повітрям долі обіймає.
Читаю: у тому ж будинку, у Вільнянську, немовля –
Чиєсь продовження життя – два дні живе у раї.

У часі й просторі не кожне Зло дістало відкоша:
У дім пологовий ракета ворога вгатила!..
Й до Бога повернулася дитинки світлая Душа...
А я, німа від болю, та кричу, кричу щосили!

Злилися воедино наші крики всупереч тімні:
За обрій покотились хвилі золотого жита.
Немов родинним криком сповіщали з немовлят-ком ми
Що згине Зло, що світ – прекрасний й далі буде жити!

Олена ШВЕЦЬ-ВАСІНА, м. ДНІПРО, <https://www.facebook.com/olena.svec.vasina>

Вірш написаний під світло ліхтарика в темну-претемну ніч 23.11.2022 р. опісля ракетної атаки ворога по всій Україні.

ВАГНЕР, ДУХ НАТХНЕННЯ

ВОНИ МОВЧАЛИ ДОВГО. Яр дивився на синє небо, але його не бачив – враження від розмови з духами заповнили його свідомість.

Вікторія вдвлялася у глибину Карпат. Раптом вона усміхнулася.

– До нас прийшов Ріхард Вагнер, – сказала.

– Ріхард Вагнер?! – вигукнув Яр і підвісяв.

– Так, – підтвердила гуцулка. – Можеш задавати питання. – А через хвилину. Тільки розумні, попереджує Дух.

Сказати, що Яр розгубився – нічого не сказати.

– Ти дружиш з Антоном Брукнером? – спитав налякано.

– Так.

– Дивно, ви ж антагоністи.

– Ти начитався поганої літератури.

– Не тільки. Я слухаю вашу музику. Твої труби кличуть до битви, у Брукнера – величають перемогу. Чи правильно я висловився?

– Майже. Тільки, якщо точніше – у мене труби засвідчують битву душі з її власними привидами, у Брукнера вони благословляють перемогу Душі над душею. І ще скажу таємницю. Як людина і як особистість Антон був

сильнішим за мене. Я хотів побити світ, а він – його погладити. А, як ви розумієте, побити світ хоче той, хто сам побитий так, що гірше нікуди, а погладити світ хоче мудрий і гармонійний велетень.

– У твоїх операх відображене кохання надзвичайної сили. Що скажеш про це? – спитала Віта.

– Скажу те, до чого сам прийшов крізь помилки й розчарування. Вічне кохання – це не дотик метелика. Вічне кохання – це священний меч, який повинен відсікти від душі ниці спокуси, дріб'язкові страхи, вагання, а якщо душа на таке не згодна, цей меч відсікає саму душу від Небес.

– Трохи категорично, – зауважив Яр, а потім додав. – У «Реквіємі» Брамса у другій частині литаври мали б звучати як соло. Будучи диригентом, я б поставив їх на середину сцени.

– Як ви думаєте, у другій частині «Реквієму» «Людино ти трава» звучить як констатація чи як заперечення? – спитав Дух.

– Трудно сказати. Скоріше, як заперечення.

– Не все так просто. Історія кожної душі може внести своє трактування. Якщо людина вже трава і не замахнеться на більше, то «Реквієм» Брамса присуд їй. Якщо ж вона іще трава, але хоче зрости, зміцніти, подивувати світ колоссям своєї праці, то у цьому «Реквіємі» – надія для неї. Тому не чіпай литаври. Вони там, де мають бути.

– Дякую. Щось про своє життя скажеш?

– Якщо брати моє життя, то в руках Долі я був блискавкою, кинуютою в сонний натовп. Розумію, що реакція людей на мене й на мою творчість

сама, як на блискавку. Хтось мене лаяв, хтось був зачарований мною, а хтось просто знущався з моїх творчих пошуків, Але найгірше було мені, тобто, блискавці. Я завжди пам'ятав, що я не вдова... – Як я тебе розумію... Тебе звинувачують в антисемітизмі...

– Щодо моїх слів про євреїв, то це був шалений крик зраненої душі: люди мені боляче, і ви у цьому винні. І не більше.

– Питання інше. Воно, може, не коректне, але мусиш вибачити, бо воно кочує зі сторінки на сторінку, з уст в уста. Це зв'язок – Вагнер і Гітлер. Є навіть думка, що твоя музика породила цього диктатора.

– Усім тиранам хочеться захватитися за щось вагоме, величне. Тим самим нібито виправдати свою дикунську діяльність. От Гітлер вчепився за мою музику. То й що? Глибині він все одно не відчув. І не хотів відчувти. У моїй музиці народжувався янгол. І я ж наважився сказати, що в дикому й негармонійному світі той янгол був небажаним. Але він так сильно любив людей, що не зміг би відступитися від них. Велич, якою я марив, то не була земна прозаїчна велич. Я хотів величі не тільки для себе. Власне для себе я хотів любові й розуміння, але сам собі боявся у цьому признатися. Я мріяв про велич світу в обіймах істини. Щоб світ нарешті перестав опиратися тим обіймам. А ще я дуже хотів, аби герої перестали гинути і стали хліборобами. І до чого тут Гітлер?

– Логічно.

А Віта спитала:

– Якби зараз ти був з нами, на яку тему ти написав би опе-

ру?

– Я написав би про героїв, які гинули на вашому Майдані. Про душі, для яких їхня смерть не стала трагедією, бо вони й за життя були не так з вами, як над вами. Тому й несправедливість їм боліла найдужче. Ці душі стали вартовими правди. І то нічого, що правда ще в колісці. Вона просто зобов'язана зміцніти й вирости якнайшвидше. І стати Абсолютом. Вона цим героям винна.

– Чи можеш якось описати звучання твору?

– Важко, але дещо скажу. Починається зі щемливого тремоло скрипок. Їх перебивають зловісні звуки литавр – подвійні удари з короткими павзами, – як нагадування про фатум. Щось, як у жалобному марші Зігфріда. Скрипки утверджуються прекрасною мелодією весни, засіву. Тема кохання панує у просторі, в небесах, на землі... Раптом фаготи сповіщають про зловісний хід вселенського зла. Труби прагнуть розділити зло і кохання. Труби віщують трагедію і славу. Вірніше, перехід трагедії в осяйну всемогутню славу. А місця злу у світі вже не буде. Такою могла б бути увертюра. Звичайно, у моєму стилі. Претензійна, сповнена почуттям, без тіні напів істини... Тут я хочу застерегти всіх, хто намагається спекулювати на темі ваших героїчних подій і вчинків особистостей. Будь-яке недоладне квиління пихатого дитинчати, яке хоче вкрасти величну тему і не може гідно її опрацювати, швидко обернеться скаліченою долею того дитинчати. І скаржитись буде ні на кого. У величній тем завжди могутні крила. Злодюжок вони можуть і розчавити.

– Дякую, – сказала Віта А Яр:

– Якщо брати українських композиторів ХХ століття, то майже всі вони зі зрозумілої причини не змогли реалізуватись. У більшості їхніх творів відчувається якась скутість, так, наче звуки щось в'яже. Ніхто не зміг по справжньому розкритися, хоча відчувається прихована сила майже у кожному творі. Іноді дивно, чому композитор зупиняється або переходить на побічну тему тоді, коли основна тема починає розгортатися у величч, красі і силі, але не розгортається.

– Не треба забувати, в який час жили ті композитори. Серед зрадництва, жорстокості, туги й приреченості, право голосу могли мати хіба що мерці. А кати прагнули безпечних розваг. Треба розуміти, що невинно вбиті забрали голос і силу могутності і переконливістю звинуватити своїх катів на Вічному Суді. А живі часом забували, що живуть.

– В Україні багато прекрасних пісень, а народ чомусь співає другосортну попсу. Чому так? – спитала Віта.

– Ваш народ сторониться величної музики, бо переконаний, що мета цієї музики – загнати його на жертвний вівтар. Насправді на вівтар заганяє не музика, не змістовна пісня, а зла воля чужинця і мовчазна згода ближнього. Якраз музика, малярство, добра література злютовують натовп у народ. Тоді перед міццю народу зла воля чужинця розсипається на порох.

– Він зник, – сказала Віта. – Шкода. У мене ще багато запитань до нього...

– Може, хтось інший відповідь?

Ярослав ТРИНЧУК, м. ДНІПРО, розділ з книжки «Вони творили світ наш»,